

Sygn. akt VIII Gz 220/19

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

Sędziowie: Wojciech Wołoszyk

(del.) Eliza Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2019 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnika (...) z **siedzibą w C.**

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 23 sierpnia 2019 r., sygn. akt XV GRp 2/18

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Wojciech Wołoszyk Artur Fornal Eliza Grzybowska

Sygn. akt VIII Gz 220/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (Sąd restrukturyzacyjny) przyznał nadzorcy sądowemu M. H. od dłużnika (...) z siedzibą w C. wynagrodzenie w kwocie 28 930,80 zł, powiększone o należność z tytułu podatku od towarów i usług w kwocie 6 654,08 zł za pełnienie funkcji nadzorcy sądowego w przyspieszonym postępowaniu układowym tego podmiotu.

Uzasadniając postanowienie Sąd Rejonowy wskazał, że nadzorca sądowy wniósł o ustalenie wynagrodzenia za sprawowaną funkcję w kwocie 67 643,55 zł powiększonego o wartość podatku od towarów i usług.

Sąd ten ustalił, że postanowieniem z dnia 27 marca 2018 r. otworzył przyspieszone postępowanie układowe (...) z siedzibą w C., ustalając jednocześnie nadzorcę sądowego w osobie M. H.. Postanowieniem z dnia 11 października 2018 r. sędzia - komisarz stwierdził na zgromadzeniu wierzycieli przyjęcie układu. Następnie jednak – postanowieniem z dnia 11 grudnia 2018 r. – Sąd restrukturyzacyjny odmówił zatwierdzenia układu, przyjętego na ww. zgromadzeniu wierzycieli.

Jak ustalił Sąd Rejonowy wniosek nadzorcy sądowego w przedmiocie wynagrodzenia został złożony z zachowaniem ustawowego terminu z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 – Prawo restrukturyzacyjne (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 243 ze zm. – dalej jako „pr. restr.”), gdyż złożony został w dniu 3 sierpnia 2018 r., zaś opinia o możliwości wykonania układu wpłynęła do sądu również w tym samym dniu.

Zgodnie z dyspozycją art. 42 ust. 1 pr. restr. wynagrodzenie nadzorcy sądowego ustala się jako sumę czterech części składowych, w granicach od dwukrotności do czterdziestoczyterokrotności podstawy wynagrodzenia. Ust. 2 wskazanego przepisu precyzuje, w jaki sposób należy ustalać poszczególne części składowe:

1. część zależna od liczby wierzycieli będących uczestnikami postępowania:

- a) jedna podstawa wynagrodzenia - do 10 wierzycieli,
- b) trzy podstawy wynagrodzenia - od 11 do 50 wierzycieli,
- c) sześć podstaw wynagrodzenia - od 51 do 100 wierzycieli,
- d) osiem podstaw wynagrodzenia - od 101 do 500 wierzycieli,
- e) dziesięć podstaw wynagrodzenia - od 501 do 1000 wierzycieli,
- f) dwanaście podstaw wynagrodzenia - powyżej 1000 wierzycieli;

2. część zależna od sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania:

- a) jedna podstawa wynagrodzenia - dla sumy do 100 000,00 zł,
- b) trzy podstawy wynagrodzenia - dla sumy od 100 000,01 zł do 500 000,00 zł,
- c) sześć podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 500 000,01 zł do 1 000 000,00 zł,
- d) osiem podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 1 000 000,01 zł do 10 000 000,00 zł,
- e) dziesięć podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 10 000 000,01 zł do 500 000 000,00 zł,
- f) dwanaście podstaw wynagrodzenia - dla sumy przekraczającej 500 000 000,00 zł;

3. część ustalana przez sąd stosownie do rodzaju postępowania restrukturyzacyjnego, zakresu czynności podejmowanych przez nadzorcę sądowego w toku postępowania i pracy włożonej w osiągnięcie celu postępowania - w granicach do dziesięciu podstaw wynagrodzenia;

4. część ustalana w przypadku, gdy z przyczyn niezależnych od nadzorcy sądowego postępowanie układowe trwa dłużej niż dwanaście miesięcy - w granicach do dziesięciu podstaw wynagrodzenia.

Podstawę wynagrodzenia stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (art. 42 ust. 3 pr. restr.), które w 2018 r. wyniosło 4 821,80 zł.

Sąd Rejonowy ustalając wynagrodzenie nadzorcy sądowego przyjął podstawy według następujących zasad. Biorąc pod uwagę część zależną od liczby wierzycieli będących uczestnikami postępowania, których liczba wynikająca ze spisu wierzytelności wynosi 90 wierzycieli, to na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 1 ppkt c) należy przyznać sześć podstaw wynagrodzenia. Sąd ten nie przyznał racji nadzorcy sądowemu, który z grona uczestników postępowania wyłączył pracowników, gdyż w myśl art. 65 ust. 1 pkt 2 pr. restr. uczestnikiem postępowania jest wierzyciel osobisty dłużnika, któremu przysługuje wierzytelność bezsporna. Jeśli zaś chodzi o wierzytelności sporne to zgodnie z art. 65 ust. 1 pkt 3 pr. restr. uczestnikiem jest taki wierzyciel osobisty, któremu przysługuje wierzytelność sporna i który zarazem uprawdopodobnił swoją wierzytelność oraz został dopuszczony do udziału w sprawie przez sędziego - komisarza, co w przypadku żadnej ze wskazanych wierzytelności spornych nie miało miejsca.

Przy ustalaniu części zależnej od sumy wierzytelności przysługującej wierzycielom, która w spisie wierzytelności została określona przez nadzorcę sądowego na kwotę 1 730 824,14 zł, należy na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 ppkt d) przyznać osiem podstaw wynagrodzenia.

Przy części trzeciej - ustalanej na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 3 pr. restr. w granicach do dziesięciu podstaw wynagrodzenia Sąd postanowił przyznać zgodnie z wnioskiem nadzorcy jedną podstawę wynagrodzenia. Należy przede wszystkim wskazać, że niniejsze postępowanie restrukturyzacyjne jest przyspieszonym postępowaniem układowym, a więc ze swego założenia jest postępowaniem nieskomplikowanym. Nadzorca wykonywał standardowe czynności przewidziane dla tego rodzaju postępowania, jak między innymi sporządzenie spisu wierzytelności, planu restrukturyzacyjnego, przedkładanie sprawozdań.

W zakresie czwartej podstawy wynagrodzenia na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 4 pr. restr. Sąd nie ustalił żadnej podstawy wynagrodzenia, gdyż postępowanie nie było prowadzone przez okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Wynagrodzenie nadzorcy sądowego określone zostało więc w wysokości 15 podstaw wynagrodzenia. Jako że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku 2018 wynosiło 4 821,80 zł, dawałoby to na rzecz nadzorcy sądowego wynagrodzenie w wysokości 72 327 zł. Zgodnie jednak z dyspozycją art. 46 ust. 1 pr. restr. w przypadku prawomocnej odmowy zatwierdzenia układu albo prawomocnego umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego wynagrodzenie nadzorcy sądowego ustala się w wysokości 40% wynagrodzenia obliczonego zgodnie z art. 42 pr. restr. Wynagrodzenie, w części przewyższającej pobrane zaliczki, wypłaca się na podstawie rachunku wystawionego przez nadzorcę sądowego niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia. 40 % wynagrodzenia obliczonego zgodnie z art. 42 pr. restr. wynosi 28 930,80 zł. Wobec powyższego Sąd Rejonowy ustalił tę kwotę jako kwotę należnego wynagrodzenia nadzorcy.

Na podstawie art. 49 pr. rest. ustalone wynagrodzenie podwyższono o kwotę podatku od towarów i usług, albowiem jak wynikało z oświadczenia zawartego we wniosku o ustalenie tego wynagrodzenia, nadzorca sądowy jest obowiązany do rozliczenia tego podatku.

Tym samym ostatecznie wysokość wynagrodzenia brutto określono na kwotę 35.584,88 zł i przyznano je na mocy art. 42 w zw. z art. 46 w zw. z art. 49 pr. restr.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł dłużnik, który zaskarżył je w całości zarzucając naruszenie przepisu art. 42 ust. 1 i art. 42 ust. 3 pr. restr., poprzez niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie. Wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i stosowne obniżenie wynagrodzenia nadzorcy sądowego, ewentualnie o uchylnie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżący podniósł w uzasadnieniu zażalenia, że w jego ocenie przyznane wynagrodzenie jest zawyżone i powinno zostać obniżone stosownie do nakładu czasu i pracy nadzorcy sądowego w niniejszej sprawie.

Zarzucił w pierwszej kolejności nieprawidłowe zastosowanie przepisu art. 42 ust. 3 pr. restr. do wyliczenia wynagrodzenia nadzorcy, przewidującego ustalenie wynagrodzenia na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę w sektorze przedsiębiorstw w trzecim kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS. Ponieważ przyspieszone postępowanie restrukturyzacyjne w niniejszej sprawie zostało otwarte w marcu 2018 r., to do ustalania wynagrodzenia powinno zostać przyjęte przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pracę z trzeciego kwartału 2017 r., a nie 2018 r. Ponadto, zdaniem dłużnika, wynagrodzenie to jest zbyt wysokie o ile zważy się nakład czasu pracy i zakres czynności wykonanych przez nadzorcę sądowego. Dodatkowo dłużnik podniósł, że nie ma on żadnego majątku oraz żadnych środków aby uiścić tak wysokie wynagrodzenie nadzorcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy wyjaśnić, że do rozpoznania przedmiotowego zażalenia zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu sprzed dnia 7 listopada 2019 r. (art. 9 ust. 4 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2019 r., poz. 1469).

System wynagradzania nadzorcy sądowego oparty jest na ograniczeniu uznaniowości sądu i wprowadzeniu przewidywalności poziomu wynagrodzenia. Ten element pewności jest istotny zarówno dla samego nadzorcy sądowego, zawodowo pełniącego taką funkcję, jak i dla dłużnika, który będzie zobowiązany ten koszt ponieść, a co za tym idzie uwzględnić w swoich kalkulacjach finansowych (P. Filipiak w Komentarzu do art. 42 prawa restrukturyzacyjnego [w:] P. Filipiak, A. Hrycaj Anna (red.), Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, WK 2017). Wielkość wynagrodzenia uzależniona jest od czterech składników szczegółowo opisanych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Dwa z nich stanowią zupełnie obiektywne kryteria (takie jak liczba wierzycieli czy ogólna suma wierzytelności) i pozwalają określić pracochłonność pełnienia funkcji, a dzięki temu ustalić podstawową część wynagrodzenia. Dwa kolejne kryteria dają sądowi, w zakreślonych granicach, pewną swobodę decyzyjną i zapewnią elastyczność regulacji.

Należy zwrócić uwagę, że skarżący nie zarzucił błędu w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę do przyjęcia poszczególnych kryteriów określenia części składowych wynagrodzenia nadzorcy sądowego, tak dotyczących liczby wierzycieli, jak i sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami przedmiotowego postępowania. Tymczasem to te dwie części składowe, określone w powołanym przez Sąd Rejonowy przepisie art. 42 ust. 2 pkt 1 lit. c) oraz art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. d) pr. restr. decydowały w sposób obiektywny o wysokości wynagrodzenia nadzorcy w niniejszej sprawie, bez możliwości ingerencji ze strony Sądu restrukturyzacyjnego. Jedyna część składowa podlegająca jego swobodnej ocenie, z uwzględnieniem takich kryteriów jak: rodzaj postępowania restrukturyzacyjnego, zakres czynności podejmowanych przez nadzorcę sądowego w toku postępowania i pracy włożonej w osiągnięcie celu postępowania (art. 42 ust. 2 pkt 3 pr. restr.) została określona w rozpoznawanym przypadku w dolnych granicach wysokości – jako 1 stawka. Natomiast ostatnia część składowa nie została w ogóle przyznana, gdyż postępowanie nie przedłużyło się powyżej roku z przyczyn niezależnych od nadzorcy sądowego.

W konsekwencji ustaloną wielkość składników wynagrodzenia należało w całości zaaprobować, jako wprost wynikającą z zastosowanych i omówionych przez Sąd Rejonowy przepisów prawa restrukturyzacyjnego odnoszących się do obiektywnych i niepodlegających modyfikacji kryteriów i dodatkowo nie zakwestionowaną przez uczestnika.

Odnosząc się do zarzutu skarżącego dotyczącego przyjęcia niewłaściwej wysokości wskaźnika w postaci przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę w sektorze przedsiębiorstw w trzecim kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS, należało go uznać za chybiony. Według skarżącego Sąd powinien zastosować wskaźnik odnoszący się do trzeciego kwartału roku 2017, ponieważ postępowanie zostało otwarte w marcu 2018 r., a nie wskaźnik z trzeciego kwartału 2018 r., jak przyjął Sąd Rejonowy.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 45 ust. 1 pr. restr., Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia nadzorcy sądowego niezwłocznie po zakończeniu albo prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego. Z mocy odesłania zawartego w art. 209 pr. restr., w sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego z wyłączeniem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania. Zatem – na podstawie stosowanego odpowiednio art. 316 § 1 k.p.c. – sąd przy orzekaniu o wysokości wynagrodzenia zobowiązany jest brać pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili wydania orzeczenia. Biorąc pod uwagę, że orzeczenie o wynagrodzeniu nadzorcy sądowego zostało wydane w roku 2019, to wynagrodzenie z trzeciego kwartału roku poprzedniego, o którym mowa w art. 42 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego, mogło być wyłącznie wynagrodzeniem z trzeciego kwartału roku 2018. Odmienne twierdzenie skarżącego należało uznać za nielogiczne i nie poparte żadną racjonalną argumentacją prawną.

Natomiast argument o braku środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia w ogóle nie mógł stanowić podstawy do podważenia prawidłowo określonego wynagrodzenia nadzorcy sądowego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 209 pr. restr.